

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА

_____ сесія _____ скликання
Р І Ш Е Н Н Я

м. Ужгород

Про Програму підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки

Відповідно до пункту 16 частини 1 статті 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, Закону України „Про національні меншини в Україні”, з метою забезпечення прав національних меншин обласна рада **вирішила:**

1. Затвердити Програму підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки (далі – Програма), що додається.

2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника голови обласної державної адміністрації та постійну комісію обласної ради з питань освіти, науки, культури, духовності, молодіжної політики, фізкультури і спорту, національних меншин та інформаційної політики.

Голова ради

Михайло РІВІС

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення обласної ради

_____ 2020 № _____

ПРОГРАМА

підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин у
Закарпатській області на 2021 – 2025 роки

I. Загальні положення

Програму підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки (далі – Програма) розроблено відповідно до Конституції України, Декларації прав національностей України, законів України „Про національні меншини в Україні”, „Про громадські об'єднання”, „Про освіту”.

Засади Програми відповідають міжнародним нормам та стандартам у сфері забезпечення прав національних меншин, зокрема положенням Рамкової конвенції про захист національних меншин та Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму

Реалізація державної політики у сфері міжнаціональних відносин та забезпечення прав національних меншин є важливою умовою формування і функціонування в Україні соціальної правової держави відповідно до сучасних світових і європейських стандартів у галузі прав людини, утвердженні в українському суспільстві засад гуманізму і демократії, забезпечення всебічного розвитку етнічних спільнот.

За результатами Всеукраїнського перепису населення 2001 року в області проживає понад 100 національностей і народностей, у тому числі: українці (80,5 відс.), угорці (12,1 відс.), румуни (2,6 відс.), росіяни (2,5 відс.), роми (1,1 відс.), словаки (0,5 відс.), німці (0,3 відс.), євреї (0,2 відсотка). Для задоволення їх потреб створено мережу освітніх та культурно-мистецьких закладів, яку приведено відповідно до національного складу населення.

В області легалізовано 73 громадські організації національних спільнот, функціонують 113 загальноосвітніх навчальних закладів, п'ять ліцеїв приватної форми власності, 117 дошкільних навчальних закладів, у яких навчання та виховання здійснюється мовами національних меншин. У місцях компактного проживання представників національних меншин діє 267 колективів художньої самодіяльності.

Здійснюється робота з питань реалізації чинного законодавства України в контексті задоволення етнічної, мовної, культурної самобутності національних меншин відповідно до положень Загальної декларації прав людини, Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини, Рамкової конвенції про захист національних меншин, інших міжнародних нормативно-правових актів.

Однак аналіз стану розвитку підтримки національних меншин області свідчить, що наявні фінансові ресурси у розрізі місцевих бюджетів не забезпечують повною мірою потреби національних меншин. Зокрема потребують фінансової підтримки заходи із задоволення мовних потреб представників національних спільнот. Актуальними є проведення заходів з метою збереження розвитку самобутності національних спільнот та задоволення їх етнонаціональних потреб.

Вищезазначені проблеми є основою для формулювання мети та основних завдань Програми.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

III. Мета Програми

Програму розроблено з метою забезпечення прав національних меншин, розвитку міжнаціональних відносин, підтримки заходів національних громад, їх потреб відповідно до основних положень Стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2025 року.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування Програми

Виконання Програми здійснюється шляхом визначення пріоритетних заходів із забезпечення реалізації в області державної політики у сфері захисту прав національних меншин.

Ресурсне забезпечення Програми визначає обсяги і структуру ресурсів, необхідних для виконання основних завдань Програми, з визначенням джерел фінансування (додаток 2 до Програми).

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених у кошторисі відповідального виконавця Програми.

Головним розпорядником коштів Програми є управління національностей та релігій облдержадміністрації.

Фінансове забезпечення заходів, реалізація яких передбачається цією Програмою, здійснюватиметься відповідно до вимог законодавства у межах видатків, передбачених в обласному бюджеті на відповідний рік, і може коригуватися під час її виконання.

Програма розрахована на п'ять років (2021 – 2025 роки).

Орієнтовний обсяг фінансування Програми на 2021 – 2025 роки становить 6023,0 тис. грн, у тому числі за роками:

2021 рік – 917,0 тис. грн.;

2022 рік – 1061,0 тис. грн.;

2023 рік – 1197,0 тис. грн.;

2024 рік – 1329,0 тис. грн.;

2025 рік – 1519,0 тис. гривень.

V. Перелік завдань і заходів та результативні показники Програми

Основні завдання Програми:

забезпечення реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин, забезпечення прав національних меншин;

сприяння гармонізації міжнаціональних відносин, збереженню і розвитку етнічної самобутності національних меншин;

проведення культурно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування толерантності, поваги до історії, мови, традицій представників різних національностей.

Результативні показники Програми у галузі освіти, культури:

інтеграція національної освіти у європейській освітній простір;

забезпечення реалізації положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин та Рамкової конвенції про захист національних меншин;

утвердження гуманістичних цінностей, збереження самобутності національних меншин;

задоволення потреб національних меншин у сфері культури, збереження та розвиток мов, традицій, звичаїв.

VI. Напрями діяльності та заходи з реалізації Програми

Напрями діяльності та заходи з реалізації Програми наведено у додатку 3 до Програми.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію роботи з виконання Програми та контроль за ходом реалізації її плану заходів покладається на управління національностей та релігій облдержадміністрації.

Внесення змін до Програми схвалюється розпорядженням голови облдержадміністрації за поданням управління національностей та релігій облдержадміністрації або іншого зацікавленого структурного підрозділу облдержадміністрації і затверджується відповідним рішенням обласної ради.

ПАСПОРТ

Програми підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних

відносин у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Обласна державна адміністрація
2	Підстава для розроблення Програми	Закони України „Про місцеве самоврядування”, „Про національні меншини в Україні”, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 27.10.2020 р. № 643
3.	Розробник Програми	Управління національностей та релігій облдержадміністрації
4.	Відповідальні виконавці Програми	Департаменти облдержадміністрації: освіти і науки; соціального захисту населення; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; культури; управління облдержадміністрації: національностей та релігій; зовнішнь-економічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва; туризму та курортів; молоді та спорту, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, філія акціонерного товариства "Національна суспільна телерадіокомпанія України" "регіональна дирекція UA: ЗАКАРПАТТЯ" (за згодою)
5.	Учасники Програми	Департаменти облдержадміністрації: освіти і науки; соціального захисту населення; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; культури; управління облдержадміністрації: національностей та релігій; зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва; туризму та курортів; молоді та спорту, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, філія акціонерного товариства "Національна суспільна телерадіокомпанія України" "регіональна дирекція UA: ЗАКАРПАТТЯ" (за згодою)
6.	Термін реалізації Програми	2021 – 2025 роки

7.	Етапи виконання Програми	2021 – 2025 роки				
8.	Перелік місцевих бюджетів, що беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет				
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього,	6023,0 тис. гривень				
	у тому числі:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
	кошти державного бюджету	-	-	-	-	-
	кошти обласного бюджету	917,0 тис. грн.	1061,0 тис. грн.	1197,0 тис. грн.	1329,0 тис. грн.	1519,0 тис. грн.
	кошти інших місцевих бюджетів кошти інших джерел	-	-	-	-	-

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Програми підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних
відносин у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки

(тис.грн)

Обсяг коштів, що пропонується залучити для виконання Програми	Етапи виконання Програми					Усього витрат
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	917,0	1061,0	1197,0	1329,0	1519,0	6023,0
державний бюджет	–	–			–	–
обласний бюджет	917,0	1061,0	1197,0	1329,0	1519,0	6023,0
районні, міські (міст обласного значення), об'єднаних територіальних громад бюджети	–	–			–	–
Бюджети сіл, селищ, міст район-ного значення	–	–			–	–
Кошти небюджетних джерел	–	–			–	–

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ
Програми підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин
у Закарпатській області на 2021 – 2025 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходів	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість, тис. грн.), у тому числі:					Очікуваний результат
						2021 рік1 етап	2022 рік2 етап	2023 рік3етап	2024 рік4етап	2025 рік5етап	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Науково-освітня та культурна діяльність	Проведення тематичних семінарів, практикумів та тренінгів у закладах освіти, де навчаються представники	Щороку, постійно	и і науки облдержадміністрації, Закарпатський інститут після-	Обласний бюджет	15,0	17,0	20,0	21,0	25,0	Створення організаційної, кадрової, науково-
2.		Проведення науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом з питань удосконалення навчально-виховного процесу, впровадження у навчально-виховну практику новітніх педагогічних та наукових технологій, інтеграції національної освіти області у європейський освітній простір	Щороку, постійно	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, управління національностей та релігій облдержадміністрації, Закарпатський інститут післядипломно педагогічної освіти	Обласний бюджет	25,0	27,0	30,0	30,0	35,0	Реалізація чинного законодавства України щодо забезпечення прав національних меншин області в галузі освіти (25 заходів)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3.		Здійснення якісного перекладу конкурсних завдань предметних олімпіад для учнів шкіл з навчанням мовами національних меншин і для організації проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад	Щороку, постійно	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти	Обласний бюджет	-	-	-	-	-	Створення належних умов для забезпечення мовних прав національних меншин
4.		Проведення культурних, просвітницьких, спортивних, туристичних заходів, спрямованих на формування толерантності, поваги до історії, мови, традицій представників різних національностей, поповненні знань з етнографії та культури	Постійно	Управління національностей та релігій облдержадміністрації, департаменти облдержадміністрації : освіти і науки; культури, управління облдержадміністрації :туризму та курортів; молоді та спорту, райдержадміністрації , органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	60,00	70,0	90,0	100,0	110,0	Реалізація положень Закону України „Про національні меншини в Україні”, забезпечення в області здійснення державної політики у сфері міжнаціональних відносин (30 заходів)
5.		Організація і проведення науково-практичних конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, робочих груп, комісій, форумів, зустрічей, святкових та інших заходів у сфері міжнаціональних відносин, захисту прав національних меншин з метою реалізації положень Рамкової конвенції про захист національних меншин, Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, протоколів міжурядових комі-	Щороку, постійно	Управління національностей та релігій облдержадміністрації, департаменти облдержадміністрації: освіти і науки; культури, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	80,0	90,0	110,0	130,0	150,0	Реалізація чинного законодавства України щодо забезпечення прав національних меншин (35 заходів)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		сій з питань забезпечення прав національних меншин.									
6.		Співпраця навчальних, культурних закладів області із зарубіжними партнерами, у тому числі обмін групами науковців, вчителів, студентів, учнів, працівників культури і мистецтва для участі у конференціях, семінарах, тренінгах та інших заходах	Щороку, постійно	Департаменти облдержадміністрації: освіти і науки; культури, управління національностей та релігій облдержадміністрації, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	60,0	70,0	80,0	90,0	100,0	Обмін досвідом роботи, розширення та удосконалення зв'язків між закладами освіти, культури області та країн Карпатського євро регіону (10 заходів)
7.		Висвітлення у засобах масової інформації заходів з питань міжнародних відносин та національних меншин	Щороку, постійно	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	-	-	-	-	-	Забезпечення інформаційних потреб національних спільнот та збереження міжнародної злагоди (20 програм)
8.		Підготовка та випуск програм з юридичних питань мовами національних меншин	Щороку, постійно	Управління національностей та релігій облдержадміністрації, департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, філія акціонерного товариства "Національна суспільна телерадіокомпанія	Обласний бюджет	70,0	80,0	90,0	100,0	120,0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				України" "регіональна дирекція UA: ЗАКАРПАТТЯ" (за згодою)							
9.	Розвиток культури і традицій національних меншин	Відзначення пам'ятних дат, історичних подій, ювілеїв, урочистих подій, національних свят тощо, у тому числі тих, що проводяться громадськими організаціями національних меншин	Щороку, постійно	Управління національностей та релігій облдержадміністрації, департамент культури облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	40,0	50,0	60,0	70,0	90,0	Утвердження гуманістичних цінностей, забезпечення етнонаціональних потреб представників національних меншин (35 заходів)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10.		<p>Сприяння розвитку традицій, підтримка аматорського мистецтва представників національних спільнот. З цією метою надавати:</p> <p>підтримку професійним та аматорським колективам національних меншин, окремим виконавцям, митцям з числа національних спільнот для участі у міжнародних, всеукраїнських та інших культурних, мистецьких заходах;</p> <p>організаційну, методичну та фінансову підтримку заходів громадських організацій національних меншин, зокрема – проведення фестивалів та свят культур національних меншин та спільнот;</p> <p>підтримку для видання каталогів, буклетів, збірок та іншої поліграфічної продукції з метою популяризації етнокультурного надбання</p>	Щороку, постійно	Департамент культури облдержадміністрації, управління національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	100,0	100,0	110,0	120,0	130,0	Створення позитивного іміджу області щодо реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин. Популяризація та підтримка творчості національних меншин області (40 заходів)
						100,0	110,0	120,0	130,0	150,0	
						70,0	90,0	100,0	110,0	120,0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11.		Оздоровлення дітей пільгових категорій з числа представників національних меншин області	Щороку, постійно	Департаменти облдержадміністрації: соціального захисту населення; освіти і науки, управління національностей та релігій облдержадміністрації райдержадміністрації , органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	147,0	147,0	147,0	168,0	189,0	Сприяння оздоровленню дітей – представників національних меншин пільгових категорій області(50 дітей)
12.		Забезпечення новорічними подарунками дітей – представників національних меншин області із числа багатодітних, малозабезпечених сімей	Щороку, постійно	Управління національностей та релігій облдержадміністрації , департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	Обласний бюджет	100,0	130,0	150,0	170,0	190,0	Підтримка дітей – представників національних меншин області із числа багатодітних, малозабезпечених сімей, організація змістовного дозвілля дітей у новорічні та різдвяні свята (3000 дітей)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13.		Організація та проведення міжнародних заходів, спрямованих на поглиблення співпраці з іноземними регіонами і міжнародними організаціями з питань національних меншин	Щороку, постійно	Управління облдержадміністрації :зовнішньоекономічн их зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва; національностей та релігій, райдержадміністрації	Облас-ний бюджет	50,0	80,0	90,0	90,0	110,0	Поглиблення співпраці з державами Карпатського єврорегіону з питань самобутності, збереження традицій та звичаїв представників національних спільнот (12 заходів).
ВСЬОГО:						917,0	1061,0	1197,0	1329,0	1519,0	